

ΕΙΔΙΚΟ ΑΡΘΡΟ SPECIAL ARTICLE

Απόδοση αγγλικών όρων Γηριατρικής στα Ελληνικά

Η Ομάδα Εργασίας για την Ανάπτυξη της Γηριατρικής Ιατρικής στην Ελλάδα που αναπτύχθηκε από την Ελληνική Εταιρεία Μελέτης και Έρευνας της Γήρανσης (ΕΕΜΓ) αποτελείται από επαγγελματίες υγείας οι οποίοι είτε κατέχουν τον τίτλο της Γηριατρικής είτε έχουν εκπαιδευτεί στο αντικείμενο. Στο πλαίσιο της οργανωμένης προσπάθειας αναγνώρισης της Γηριατρικής ως ειδικότητας ή εξειδίκευσης στην Ελλάδα, μέλη της ομάδας συνεργάστηκαν για τη σύνταξη ενός ελληνικού γλωσσαρίου γηριατρικών εννοιών. Προτάθηκαν συνήθειες χρησιμοποιούμενοι γηριατρικοί όροι της αγγλικής γλώσσας και έγινε προσπάθεια και συζήτηση για την καλύτερη απόδοσή τους στα Ελληνικά. Η ύπαρξη κοινής επιστημονικής ορολογίας συνιστά τη βάση επικοινωνίας μεταξύ των επαγγελματιών υγείας και προάγει την καλύτερη φροντίδα για τους ηλικιωμένους ασθενείς, αλλά και την καλύτερη επικοινωνία. Η δυσκολία στην απόδοση ορισμένων όρων οφείλεται στην πολλαπλή ερμηνεία διαφόρων λέξεων, τόσο ελληνικών όσο και αγγλικών, οι οποίες, παρά το γεγονός ότι εννοιολογικά είναι πολύ συγγενείς, έχουν διαφορετική ερμηνεία στην έκφραση της Γηριατρικής. Η χρήση εμπεριστατωμένης μεθοδολογίας και η συμμετοχή επιστημόνων υγείας με γνώση του αντικειμένου της Γηριατρικής παρέχει σαφήνεια στη μετάφραση των γηριατρικών όρων, οι οποίοι θα χρειαστεί να κατοχυρωθούν περαιτέρω με τη χρήση τους σε ελληνικές δημοσιεύσεις.

Λέξεις ευρετηρίου

Γήρανση
Γηριατρική
Γηριατρική ορολογία
Μετάφραση

Υποβλήθηκε 23.4.2025
Εγκρίθηκε 14.6.2025

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας (ΠΟΥ) αναφέρει ότι οι άνθρωποι παγκοσμίως ζουν περισσότερο.¹ Εστιάζοντας στον πληθυσμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ), η Eurostat αναφέρει ότι το ποσοστό των ατόμων ηλικίας 65 ετών και άνω ήταν 21% το 2020 σε σύγκριση με 16% το 2001.² Εξετάζοντας τη δημογραφία της χώρας μας, η Ελλάδα έχει ένα από τα μεγαλύτερα ποσοστά ηλικιωμένου πληθυσμού

στην ΕΕ, που αντιπροσωπεύει το 22,3% των ατόμων ηλικίας 65 ετών και άνω.

Εν όψει αυτής της πραγματικότητας των δημογραφικών δεδομένων και των αναγκών περίθαλψης των ηλικιωμένων ατόμων, τα συστήματα υγείας και πρόνοιας των χωρών προσπαθούν να αντεπεξέλθουν στις προκλήσεις και να αντιμετωπίσουν αποτελεσματικά τις ανάγκες του γηράσκοντος πληθυσμού. Η Γηριατρική είναι η ειδικότητα που

ΑΡΧΕΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ 2026, 43(5):703–708
ARCHIVES OF HELLENIC MEDICINE 2026, 43(5):703–708

Ε. Κραββαρίτη,^{1,2}
Μ. Κοτσάνη,^{1,3}
Γ. Σούλης,^{1,4}
Σ. Παναγιωτάκης,^{1,5}
Γ. Καραμανώφ,¹
Α. Καραμπεάκης,^{1,6}
Ε. Αντωνιάδου,^{1,7}
Κ. Στολάκης,¹
Α. Μπενέτος,^{1,8}
Α. Κουτσούρη^{1,4}

¹Ομάδα Εργασίας για την Ανάπτυξη της Γηριατρικής Ιατρικής στην Ελλάδα, Ελληνική Εταιρεία Μελέτης και Έρευνας της Γήρανσης, Αθήνα

²Α' Τμήμα Προπαιδευτικής και Εσωτερικής Παθολογίας, Ιατρική Σχολή, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, «Λαϊκό» Γενικό Νοσοκομείο Αθηνών, Αθήνα

³Université de Lorraine, CHRU of Nancy, Nancy, Γαλλία

⁴Κέντρο Γηριατρικής Αξιολόγησης, Νοσοκομείο «Ερρίκος Ντυνάν», Αθήνα

⁵Τμήμα Εσωτερικής Παθολογίας, Πανεπιστημιακό Νοσοκομείο Ηρακλείου, Ηράκλειο, Κρήτη

⁶Ογκολογική Κλινική, 401 Γενικό Στρατιωτικό Νοσοκομείο Αθηνών, Αθήνα

⁷Geriatric Rehabilitation Clinic, Centre Hospitalier du Nord Luxembourg, Ettelbruck, Λουξεμβούργο

⁸Department of Geriatrics and FHU CARTAGE, CHU de Nancy and INSERM, Université de Lorraine, Nancy, Γαλλία

Translation of English geriatric terms into Greek

Abstract at the end of the article

αναπτύχθηκε για να ανταποκριθεί στις ιδιαίτερες υγειονομικές ανάγκες των ηλικιωμένων και να παράσχει υψηλής ποιότητας φροντίδα υγείας³ και έχει αναγνωριστεί ως ειδικότητα σε πολλές χώρες της ΕΕ, όπως για παράδειγμα στην Αυστρία, στη Γαλλία, στη Γερμανία, στην Ιταλία, στο Βέλγιο, στη Δανία, στις Κάτω Χώρες, στη Φινλανδία, στην Ισπανία, στη Σουηδία, στην Ιρλανδία και στο Ηνωμένο Βασίλειο, όπου αποτελεί μια από τις κυριότερες ειδικότητες.⁴ Η Ελλάδα είναι μια από τις λίγες ευρωπαϊκές χώρες όπου η Γηριατρική δεν έχει ακόμη καθιερωθεί ως ανεξάρτητη ιατρική ειδικότητα ή εξειδίκευση. Η εξαίρεση θέτει την Ελλάδα σε μια δυσμενή θέση ως προς την ετοιμότητά της να αντιμετωπίσει τις προκλήσεις του ήδη γηρασμένου πληθυσμού της και να τηρήσει τις δεσμεύσεις των κρατών-μελών των Ηνωμένων Εθνών ως προς τη Δεκαετία Υγιούς Γήρανσης και τις προτεραιότητες για ενοποιημένη φροντίδα των ηλικιωμένων που θέτει ο ΠΟΥ.

Σε ευρωπαϊκό επίπεδο γίνεται μια ομαδική προσπάθεια με τουλάχιστον τέσσερις οργανισμούς, την Ευρωπαϊκή Γηριατρική Εταιρεία (EuGMS) και την Ευρωπαϊκή Ακαδημία Ιατρικής της Γήρανσης (EAMA), το Ευρωπαϊκό Παράρτημα της Διεθνούς Ένωσης Γεροντολογίας και Γηριατρικής (ER-IAGG) και το Τμήμα Γηριατρικής Ιατρικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης Ιατρικών Ειδικοτήτων (GMS-EUMS) για την προώθηση της ειδικότητας της Γηριατρικής, την προαγωγή της εκπαίδευσης και της έρευνας σε θέματα ηλικιωμένων, την ανάπτυξη τεκμηριωμένων κατευθυντήριων οδηγιών για στρατηγικές πρόληψης και θεραπείας, καθώς και για την εναρμόνιση και τη βελτίωση της ποιότητας της ιατρικής πρακτικής που αφορά στους ανθρώπους μεγαλύτερης ηλικίας σε ολόκληρη την Ευρώπη.⁵ Επί πλέον, η ευρωπαϊκή δράση PROGRAMMING COST Action 21122 (<https://cost-programming.eu>), με ελληνική συμμετοχή σε ηγετικές θέσεις και σημαντικό αριθμό συμμετεχόντων μελών από την Ελλάδα, επικεντρώνεται επίσης στην προώθηση της Γηριατρικής στην Ευρώπη, με έμφαση σε χώρες όπου η ειδικότητα διανύει ακόμη τα αρχικά στάδια της ανάπτυξής της. Σε εθνικό επίπεδο, στην Ελλάδα υπάρχουν τουλάχιστον πέντε οργανισμοί (Ελληνική Εταιρεία Μελέτης και Έρευνας της Γήρανσης [ΕΕΜΕΓ], Πανελλήνια Γηριατρική και Γεροντολογική Εταιρεία, Ελληνική Εταιρεία Γηριατρικής και Γεροντολογίας, Ελληνική Εταιρεία Γηριατρικής Ογκολογίας, Ελληνική Εταιρεία Φυσικής Ιατρικής και Αποκατάστασης) που έχουν ως στόχο –μεταξύ άλλων– την προώθηση, την υιοθέτηση και την ανάπτυξη της συγκεκριμένης ειδικότητας στην Ελλάδα.

Λόγω της ανάγκης για διεπιστημονική συνεργασία, αλλά και της αλματώδους εξέλιξης του γνωστικού πεδίου της Γηριατρικής και της Γεροντολογίας, υπάρχει πληθώρα ιατρικών όρων της καθημερινής κλινικής πράξης και της

βασικής έρευνας που χρήζουν δόκιμης μετάφρασης από την αγγλική γλώσσα, ώστε να μπορεί να υπάρξει μια ενιαία κατανόηση, να διευκολύνεται η διενέργεια έρευνας και η ακαδημαϊκή διδασκαλία στη Γηριατρική, να προετοιμάζεται το έδαφος για συγγραφή κατευθυντήριων οδηγιών και συστάσεων στη γηριατρική φροντίδα, να μεταφράζονται ερωτηματολόγια και εργαλεία αξιολόγησης της γηριατρικής εκτίμησης και να επικαιροποιείται η κατάρτιση όλων των επαγγελματιών υγείας που φροντίζουν ηλικιωμένους ασθενείς μέσω διεπιστημονικής συνεργασίας.⁶

Λόγω της απουσίας θεσμοθέτησης της Γηριατρικής στη χώρα μας λείπει από την εγχώρια ιατρική κοινότητα μια κοινή γλώσσα με τεκμηριωμένες και κοινά προτεινόμενες μεταφράσεις της σχετικής ορολογίας, προκειμένου να ενσωματωθούν στην ελληνική ιατρική πρακτική και να εξοικειωθούν οι επαγγελματίες υγείας, αλλά και το κοινό με τις βασικές γηριατρικές έννοιες. Για ορισμένους γηριατρικούς όρους δεν υπάρχει επαρκής ελληνική μετάφραση, ενώ για άλλους χρησιμοποιούνται διαφορετικές εναλλακτικές σε ιατρικά συγγράμματα, εγχειρίδια και ερευνητικές εργασίες, με αποτέλεσμα τη σύγχυση και τη δυσχέρεια διεπιστημονικής επικοινωνίας. Η Επιστημονική Ομάδα της ΕΕΜΕΓ ανέλαβε την πρωτοβουλία της πρώτης προσπάθειας διαμόρφωσης ενός γλωσσαρίου γηριατρικών όρων στα Ελληνικά.

2. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗΣ

Για τη σύνταξη του γλωσσαρίου Γηριατρικής και βιοεπιστήμης της γήρανσης επαγγελματίες υγείας, μέλη της Επιστημονικής Ομάδας Εργασίας της ΕΕΜΕΓ, με εκπαίδευση και κατάρτιση στη Γηριατρική ή και κλινική/ακαδημαϊκή συνάφεια με το αντικείμενο, μητρική γλώσσα τα Ελληνικά και άριστη γνώση της αγγλικής γλώσσας, προσκλήθηκαν να συμμετέχουν στην κατάρτιση του γλωσσαρίου. Στη διαδικασία αναζήτησης συμφωνίας για τη σύνταξή του συμμετείχαν 10 μέλη. Εφαρμόστηκε η τροποποιημένη μεθοδολογία Delphi, ως η μέθοδος επιλογής, με στόχο να παρουσιαστούν μετά από συναίνεση αποδόσεις στα Ελληνικά σε βασικές έννοιες και ορολογία που απαντώνται συχνά στο πεδίο της Γηριατρικής.⁷

Η διαδικασία που ακολουθήθηκε περιλάμβανε την πρόσκληση προς τα μέλη της ομάδας εργασίας για την εισήγηση αγγλικών όρων γηριατρικού ενδιαφέροντος για τους οποίους δεν υπήρχε καθιερωμένη μετάφραση στα Ελληνικά. Ακολούθως, διαμορφώθηκε ένας κατάλογος ορολογίας με βάση τις προτάσεις και κάθε μέλος της ομάδας εισηγήθηκε την απόδοση καθένα από τους εν λόγω όρους στα Ελληνικά. Μετά την ολοκλήρωση αυτής της διαδικασίας πραγματοποιήθηκε συνάντηση της ομάδας

και διενεργήθηκε ψηφοφορία για την κατάληξη στους δύο επικρατέστερους ορισμούς στην ελληνική γλώσσα. Η διαδικασία ολοκληρώθηκε μετά από επιλογή με ψηφοφορία της επικρατέστερης απόδοσης.

Από τους 160 αρχικά προτεινόμενους όρους που χρησιμοποιούνται ευρέως στη Γηριατρική, η ομάδα κατέληξε σε συμφωνία για 62 από αυτούς. Για τους όρους αυτούς η συμφωνία ήταν σχεδόν ομόφωνη μεταξύ των μελών της ομάδας εργασίας. Οι μεταφράσεις που εγκρίθηκαν για συμπερίληψη στο γλωσσάρι παρουσιάζονται στον πίνακα 1.

3. ΣΥΖΗΤΗΣΗ

Η Γηριατρική είναι μια ολιστική ιατρική ειδικότητα που

εξαρτάται τόσο από το ιατρικό περιβάλλον όσο και από τις κοινωνικές δομές για να παρέχει το μέγιστο δυνατό όφελος στους ηλικιωμένους ασθενείς. Στόχος των υπηρεσιών είναι η βελτίωση της παροχής φροντίδας, η κάλυψη των προσδοκιών των ηλικιωμένων ανθρώπων και η μείωση των ανισοτήτων μεταξύ τους.⁸ Για να αντιμετωπιστούν οι ολοένα αυξανόμενες ανάγκες και τα προβλήματα των ηλικιωμένων απαιτείται διεπιστημονική προσέγγιση από εξειδικευμένους επαγγελματίες υγείας, οι οποίοι πρέπει να έχουν μια κοινή επιστημονική γλώσσα που θα τους επιτρέπει να επικοινωνούν σε επίπεδο καθημερινής κλινικής πράξης, να ενσωματώνουν ταχέως τις νέες γνώσεις περί της βιολογίας της γήρανσης και να επικαιροποιούν τις κλινικές τους πρακτικές με βάση τα συμπεράσματα των ερευνών στο πεδίο της Γηριατρικής.

Πίνακας 1. Γλωσσάρι βασικών γηριατρικών όρων μεταφρασμένων από τα Αγγλικά στα Ελληνικά.

Αγγλικός όρος/ελληνική απόδοση	Αγγλικός όρος/ελληνική απόδοση	Αγγλικός όρος/ελληνική απόδοση
<i>Ageing (aging)/γήρανση</i>	<i>Grip strength/δύναμη δραγμού</i>	<i>Functional limitations/λειτουργικοί περιορισμοί</i>
<i>Ageing trajectories/τροχιές γήρανσης</i>	<i>Healthy ageing/υγιής γήρανση</i>	<i>Functional status/λειτουργική κατάσταση</i>
<i>Antagonistic pleiotropy/ανταγωνιστική πλειοτροπία</i>	<i>Hyperfunction theory/θεωρία υπερλειτουργίας</i>	<i>Geriatrics/Γηριατρική</i>
<i>Autonomy/αυτονομία</i>	<i>Immunosenescence/ανοσογήρανση</i>	<i>Gerontology/Γεροντολογία</i>
<i>Caloric restriction/θερμιδικός περιορισμός</i>	<i>Inappropriate prescribing/ακατάλληλη συνταγογράφηση</i>	<i>Polypharmacy/πολυφαρμακία</i>
<i>Care/φροντίδα</i>	<i>Inflammaging/χρόνια φλεγμονή συσχετισμένη με τη γήρανση</i>	<i>Power of attorney/πληρεξούσιος</i>
<i>Caregiver/φροντιστής</i>	<i>Informed consent/ενημερωμένη συγκατάθεση</i>	<i>Prehabilitation/προαποκατάσταση</i>
<i>Cognitive decline/νοητική έκπτωση</i>	<i>Integrated care/ολοκληρωμένη φροντίδα</i>	<i>Presbycusis/πρεσβυακουσία</i>
<i>Cognitive disorder/νοητική διαταραχή</i>	<i>Interdisciplinary care planning/διεπιστημονικός σχεδιασμός φροντίδας</i>	<i>Sarcopenia/σαρκοπενία</i>
<i>Compliance/συμμόρφωση</i>	<i>Interdisciplinary teams/διεπιστημονικές ομάδες</i>	<i>Shared decision-making/θεραπευτική συναπόφαση</i>
<i>Comprehensive geriatric assessment/συνολική γηριατρική αξιολόγηση</i>	<i>Instrumental activities of daily living/σύνθετες δραστηριότητες της καθημερινής ζωής</i>	<i>Social workers/κοινωνικοί λειτουργοί</i>
<i>Decreased vitality/ελαττωμένη ζωτικότητα</i>	<i>Intrinsic capacity/ενδογενής ικανότητα</i>	<i>Sundowning phenomenon/φαινόμενο ηλιοβασιλέματος</i>
<i>Delirium/οξύ οργανικό ψυχосύνδρομο</i>	<i>Mild cognitive impairment/ήπια νοητική διαταραχή</i>	<i>Telomeres/τελομερή</i>
<i>Dementia/άνοια</i>	<i>Elderly/ηλικιωμένοι*</i>	<i>Transfers/μετακινήσεις</i>
<i>Dietary restriction/διαιτητικός περιορισμός</i>	<i>Elder abuse/κακοποίηση ηλικιωμένων</i>	<i>Underfeeding/ελλιπής σίτιση</i>
<i>Dynapenia/δυναμοπενία</i>	<i>End-of-life care/φροντίδα τέλους ζωής</i>	<i>Underweight/λιποβαρής</i>
<i>Dysphagia/δυσφαγία</i>	<i>Fat-free mass/άλιπος μάζα</i>	<i>Urinary incontinence/ακράτεια ούρων</i>
<i>Early-onset/πρώιμος</i>	<i>Fragility/ευθραυστότητα**</i>	<i>Verbal abuse/λεκτική κακοποίηση</i>
<i>Multimorbidity/πολυνοσηρότητα</i>	<i>Frailty/ευπάθεια**</i>	<i>Verbal fluency/ευφράδεια</i>
<i>Older adults/ηλικιωμένοι</i>	<i>Frozen shoulder/παγωμένος ώμος</i>	<i>Vulnerability/ευαλωτότητα***</i>
<i>Physical activity/σωματική δραστηριότητα</i>		<i>Withdrawing treatment/απόσυρση θεραπειάς</i>

* Ο όρος "elderly" θεωρείται παρωχημένος και καλό είναι να αποφεύγεται στην αγγλόφωνη ορολογία, καθώς θεωρείται αρνητικά φορτισμένος και φέρων στιγματισμό για τα άτομα μεγάλης ηλικίας. Είναι προτιμότερο συνεπώς να αποφεύγεται οι όροι "elderly", «γηραιοί», «γέροντες» και να προτιμώνται όροι, όπως «ηλικιωμένοι» ή ακόμη καλύτερα «άτομα μεγάλης ηλικίας».

** Αξίζει να σημειωθεί η διαφορά των όρων "fragility" (ευθραυστότητα), που αναφέρεται στην παθολογική κατάσταση των οστών η οποία προδιαθέτει σε κατάγματα, και "frailty" (ευπάθεια), που αναφέρεται στην προοδευτική έκπτωση των φυσιολογικών συστημάτων του ατόμου η οποία σχετίζεται με την ηλικία και που έχει ως αποτέλεσμα τη μείωση των εγγενών ικανοτήτων, γεγονός το οποίο προσδίδει εξαιρετική ευαισθησία σε στρεσογόνους παράγοντες και αυξάνει τον κίνδυνο μιας σειράς αρνητικών επιπτώσεων στην υγεία.

*** Επί πλέον, στη Γηριατρική Ογκολογία χρησιμοποιείται ο όρος "vulnerability" (ευαλωτότητα) για να δηλώσει τον ηλικιωμένο ασθενή, η κατάσταση του οποίου κρίνεται από τη γηριατρική αξιολόγηση ως ενδιάμεση μεταξύ ευρωστίας και ευπάθειας.

Η παρούσα εργασία συνιστά μια πρώτη οργανωμένη προσπάθεια απόδοσης μιας βασικής γηριατρικής ορολογίας, με αξιόπιστη μεθοδολογία, που μπορεί να χρησιμοποιηθεί για μετάφραση και απόδοση επιστημονικών όρων στη χώρα μας από τα Αγγλικά.

Για τις ανάγκες της παρούσας εργασίας χρησιμοποιήθηκε η μεθοδολογία της «ομαδικής μετάφρασης» (επίσης γνωστή ως «μετάφραση επιτροπής»), σε συνδυασμό με τροποποιημένη μεθοδολογία Delphi. Η ομαδική μετάφραση θεωρείται προτιμότερη από άλλες προσεγγίσεις, όπως η άμεση ή η αντίστροφη μετάφραση, με βάση το γεγονός ότι επιτρέπει σε άτομα με συμπληρωματικές γνώσεις και εμπειρογνώμοσύνη να συνεργαστούν για να καταλήξουν στην καλύτερη δυνατή μετάφραση, ώστε να διασφαλιστεί ότι τα στοιχεία και η ορολογία που μεταφράζουν μεταφέρονται στον κοινό στόχο με τον πλέον αποτελεσματικό και αντιπροσωπευτικό τρόπο.^{7,9}

Από την ομαδική αυτή μετάφραση επιτροπής και διαδικασία μεταξύ των επιστημόνων που συμμετείχαν υπήρξε ταύτιση απόψεων και μεταφράσεων στην πλειοψηφία. Υπήρξαν έννοιες στις οποίες απαιτήθηκε περαιτέρω συζήτηση, έτσι ώστε να αποφασιστεί η τελική μετάφραση. Συγκεκριμένα, ο βασικός όρος “Comprehensive geriatric assessment” έτυχε πολλών διαφορετικών προσεγγίσεων, όπως «ολιστική γηριατρική αξιολόγηση», «ολοκληρωμένη γηριατρική αξιολόγηση», «ενδεδειγμένη γηριατρική αξιολόγηση». Στον δεύτερο γύρο της διαδικασίας συμφωνήθηκε ο όρος να μεταφραστεί ως «συνολική γηριατρική αξιολόγηση», η οποία αντιστοιχεί στην *«πολυδιάστατη διαδικασία, με συμμετοχή επαγγελματιών πολλαπλών επιστημονικών πεδίων, που εντοπίζει τις ιατρικές, τις κοινωνικές και τις λειτουργικές ανάγκες των ηλικιωμένων ατόμων και αναπτύσσει ένα συνολικό και συντονισμένο σχέδιο περίθαλψης και φροντίδας του ατόμου, ώστε να ικανοποιηθούν αυτές οι ανάγκες»*.¹⁰

Επί πλέον, η έννοια “senescence” χαρακτηρίστηκε από αλληλοκάλυψη με το “ageing”, δεδομένου ότι η γήρανση αποδίδεται Ελληνικά και με τους δύο όρους. Πιθανές προτάσεις για την απόδοση του όρου ήταν η «κυτταρική γήρανση» και η «βιολογική γήρανση», γιατί ως όρος ετυμολογικά την αποδίδει καλύτερα, αλλά δεδομένου ότι υπάρχει επίσης η έννοια “cellular senescence” αποφασίστηκε να μεταφραστεί ως «γηρασμός».

Ιδιαίτερη αναφορά πρέπει να γίνει στις έννοιες της «ευθραυστότητας» και της «ευπάθειας», για τις οποίες υπάρχουν δημοσιευμένες εργασίες και με τους δύο όρους. Με την παρούσα απόδοση, σε συμφωνία με την απόδοση στα Ελληνικά που προτάθηκε στον ορισμό του ΠΟΥ από την ευρωπαϊκή δράση AdvantAge Joint Action, ο όρος “frailty” σαφώς αποδίδεται ως «ευπάθεια», ένα γηριατρικό σύνδρομο με πολλαπλές αιτίες και παράγοντες το οποίο

χαρακτηρίζεται από μειωμένη δύναμη, αντοχή και μειωμένη φυσιολογική λειτουργία που αυξάνει την ευαλωτότητα του ατόμου να αναπτύξει αυξημένη εξάρτηση ή και θάνατο.¹¹ Ο όρος έχει μεταφραστεί και ως «ευθραυστότητα», μέσα από μεταφράσεις γηριατρικών εργαλείων αξιολόγησης στα Ελληνικά.¹² Ο όρος “fragility” όμως αποδίδεται ως «ευθραυστότητα» και περιγράφει κυρίως τα κατάγματα ευθραυστότητας που οφείλονται σε τραύματα χαμηλής ενέργειας κατά την πραγματοποίηση καθημερινών δραστηριοτήτων, που εμφανίζονται κυρίως στους ηλικιωμένους και σχετίζονται με οστεοπόρωση.¹³ Τα παραπάνω αναδεικνύουν το πόσο σημαντικό είναι να αποδοθούν ορισμένοι ειδικοί όροι μέσω μιας εμπεριστατωμένης μεθοδολογίας και συμμετοχής ατόμων με τεκμηριωμένη γνώση του ειδικού αντικειμένου και να κατοχυρωθούν μέσω επιστημονικών δημοσιεύσεων οι συμφωνημένες αποδόσεις των συχνότερα χρησιμοποιούμενων γηριατρικών όρων.

Στον πίνακα 1 αναγράφονται οι αγγλικοί όροι και η κοινή αποδοχή ελληνική απόδοσή τους, αναγνωρίζοντας ωστόσο ότι το εύρος των γηριατρικών όρων στη διεθνή βιβλιογραφία δεν εξαντλείται σε αυτόν τον κατάλογο.

4. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Το παρόν κείμενο αποτελεί μια αρχική βάση διαμόρφωσης ενός κοινά αποδεκτού προτεινόμενου γλωσσαρίου γηριατρικών όρων στην ελληνική γλώσσα, που συνιστά προϊόν συνεργασίας μιας ομάδας επαγγελματιών υγείας με τη μεγαλύτερη δυνατή συνάφεια με τον χώρο της Γηριατρικής. Η ανάπτυξη της γηριατρικής ειδικότητας στην Ελλάδα, οι αυξανόμενες ανάγκες για αποτελεσματικότερη φροντίδα για τους Έλληνες ηλικιωμένους και η εναρμόνιση με τους διεθνείς οργανισμούς υπαγορεύουν τον συνεχή εμπλουτισμό του γλωσσαρίου με νέους όρους και ενδεχομένως αναθεώρηση κάποιων παλαιότερων.

Πρόθεση και φιλοδοξία της συγγραφικής ομάδας είναι η παρούσα εργασία να αποτελέσει σημείο αναφοράς μελλοντικών επιστημονικών συγγραμμάτων, αλλά και κάθε είδους χρήσης ορολογίας στο αντικείμενο της Γηριατρικής και της Γεροντολογίας. Επιπρόσθετα, η εν λόγω εργασία τονίζει την ευρύτερη σημασία που έχει η ευαισθητοποίηση του ιατρικού κόσμου, της πολιτείας και του κοινού για την ανάπτυξη και την εγκαθίδρυση της Γηριατρικής στη χώρα μας.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Ευχαριστίες στην κυρία Ελένη Ζίγκιρη, υποψήφια διδάκτωρ Ιατρικής Θεσσαλίας, για τη συμμετοχή της στη διαμόρφωση του αρχείου.

ABSTRACT

Translation of English geriatric terms into Greek

E. KRAVVARITI,^{1,2} M. KOTSANI,^{1,3} G. SOULIS,^{1,4} S. PANAGIOTAKIS,^{1,5} G. KARAMANOF,¹
A. KARAMBEAZIS,^{1,6} E. ANTONIADOU,^{1,7} K. STOLAKIS,¹ A. BENETOS,^{1,8} A. KOUTSOURI^{1,4}

¹Working Group on the Development of Geriatric Medicine in Greece, Hellenic Society for the Study and Research of Aging, Athens, Greece, ²First Department of Propedeutic and Internal Medicine, School of Medicine, National and Kapodistrian University of Athens, "Laikon" University Hospital of Athens, Athens, Greece, ³Université de Lorraine, CHRU of Nancy, Nancy, France, ⁴Outpatient Geriatric Assessment Unit, "Henry Dunant" Hospital Center, Athens, Greece, ⁵Department of Internal Medicine, Heraklion University Hospital, Heraklion, Crete, Greece, ⁶Oncology Clinic, 401 General Military Hospital of Athens, Athens, Greece, ⁷Geriatric Rehabilitation Clinic, Centre Hospitalier du Nord Luxembourg, Ettelbruck, Luxembourg, ⁸Department of Geriatrics and FHU CARTAGE, CHU de Nancy and INSERM, Université de Lorraine, Nancy, France

Archives of Hellenic Medicine 2026, 43(5):703–708

The explosive growth in the number of elderly people worldwide has led to an urgent need for comprehensive care. Older people show high rates of vulnerability, dependency on care and are characterized by great heterogeneity in the physical, functional, cognitive, mental, psychological and social domains of their lives. The care of older patients must be multidisciplinary and integrated, involving the aforementioned areas, considering their needs, priorities and goals. This care is provided through the medical specialty of geriatrics, which is widely and effectively practiced in many European countries. However, in Greece, the specialty of geriatrics is not recognized, despite being a country where ageing and the demographic problem increasingly puts pressure on the political system, health care, and the society. The Working Group for the Development of Geriatric Medicine in Greece developed within the frame of the Hellenic Society for the Study and Research of Ageing and comprises health care professionals who hold a degree in geriatrics or are trained in this field, is part of an organized effort to recognize geriatrics as a specialty or specialization in Greece. Members of the group collaborated to compile a first Greek glossary of commonly used geriatric terms. Common use of scientific terminology is the basis for communication between health care professionals and key for promoting better care for older patients and understanding. The difficulty in interpreting certain terms is due to the multiple meanings of various words in both Greek and English language which, despite being conceptually very similar, have different attributes in the field of geriatrics. The use of a cohesive methodology and the participation of health scientists with extended knowledge in the field ensures greater clarity and accurate translation of geriatric terms, which we expect to be consolidated by their use in Greek medical publications.

Key words: Aging, Geriatric terminology, Geriatrics, Translation

Βιβλιογραφία

1. WORLD HEALTH ORGANIZATION. Ageing: Global population. WHO, Geneva, 2025. Available at: <https://www.who.int/news-room/questions-and-answers/item/population-ageing>
2. EUROPEAN COMMISSION. Database – Eurostat: Proportion of population aged 65 and over. EC, 2025. Available at: <https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/product/page/tps00028>
3. YOUNG J, PHILP I. Future directions for geriatric medicine. Geriatricians must move with their patients into the community. *Br Med J* 2000, 320:133–134
4. HASTIE IR, DUURSMA SA; GERIATRIC MEDICINE SECTION OF THE EUROPEAN UNION OF MEDICAL SPECIALISTS. Geriatric medicine in the European Union: Unification of diversity. *Aging Clin Exp Res* 2003, 15:347–351
5. DUURSMA S, OVERSTALL P. Quality control and geriatric medicine in the European Union. *Age Ageing* 2005, 34:104–106
6. LUNDEBJERG NE, TRUCIL DE, HAMMOND EC, APPLGATE WB. When it comes to older adults, language matters: Journal of the American Geriatrics Society adopts modified American Medical Association Style. *J Am Geriatr Soc* 2017, 65:1386–1388
7. MEAD D, MOSELEY L. The use of the Delphi as a research approach. *Nurse Res* 2001, 8:4–23
8. SOULIS G, KOTOVSKAYA Y, BAHAT G, DUQUE S, GOUIAA R, EKDAHL AW ET AL. Geriatric care in European countries where geriatric medicine is still emerging. *Eur Geriatr Med* 2021, 12:205–211
9. ROSOWSKY E, YOUNG AS, MALLOY MC, VAN ALPHEN SPJ, ELLISON JM. A cross-validation Delphi method approach to the diagnosis and treatment of personality disorders in older adults. *Aging Ment Health* 2018, 22:371–378

10. PARKER SG, McCUE P, PHELPS K, McCLEOD A, ARORA S, NOCKELS K ET AL. What is Comprehensive Geriatric Assessment (CGA)? An umbrella review. *Age Ageing* 2018, 47:149–155
11. MORLEY JE, VELLAS B, VAN KAN GA, ANKER SD, BAUER JM, BERNABEI R ET AL. Frailty consensus: A call to action. *J Am Med Dir Assoc* 2013, 14:392–397
12. VRETTOS I, VOUKELATOU P, PANAYIOTOU S, KYVETOS A, KALLIAKMANIS A, MAKRIKAKIS K ET AL. Validation of the revised 9-scale clinical frailty scale (CFS) in Greek language. *BMC Geriatr* 2021, 21:393
13. HURTADO Y, HERNÁNDEZ OA, DE LEON DPA, DUQUE G. Challenges in delivering effective care for older persons with fragility fractures. *Clin Interv Aging* 2024, 19:133–140

Corresponding author:

A. Koutsouri, Henry Dunant Hospital Center, 107 Mesogeion Ave., 115 26 Athens, Greece
e-mail: a.koutsouri@dunant.gr; nkalamak@yahoo.gr